

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha

Herausgeber: Societad Retorumantscha

Band: 79 (1966)

Rubrik: Ligia Romontscha = Lia Rumantscha : rapport annual 1965 (mars 1965-mars 1966)

Autor: [s.n.]

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 22.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Ligia Romontscha · Lia Rumantscha

RAPPORT ANNUAL

1965

(mars 1965 – mars 1966)

Register

Aspects specials digl onn da rapport	3
La radunanza da delegai	4
Il cussegl	4
La suprastonza	4
Il secretariat	4
Nossas relaziuns cun la Pro Helvetia	6
Dè cultural ladin 1965	6
Las scoletas	7
Il teater	8
Ediziuns dalla Ligia en lavur	9
Publicaziuns dalla Ligia	10
Publicaziuns sustenidas	11
Autras publicaziuns romontschas	11
Nossas societads affiliadas	12
Cuors romontschs	21
Fatgs legreivels	22
En pia memoria	24
Commemoraziuns	25
Nos giubilars	27
Quen e bilanza 1965	29
Il quen 1965	37
Rapport dalla cumissiun da gestiun	39

Aspects specials digl onn da rapport

Per regla ei il spazi d' in onn in temps memia restrenschiu per imponer ad in moviment ni ad in pievel tratgs characteristics e cuzzonts. Tonaton lein nus menziunar treis fatgs che han dau tempra speciala agl onn da rapport (mars 1965—fin da fevrier 1966): Il sforz per porscher a nossa giuentetgna buna ed interessanta litteratura, las festivitads dalla «Foppa giubilonta» e l'avvertura dalla «Canorta Radio Romontsch» a Cuera.

La munconza d'adattada e surtut da sufficiente lectura per nossa giuentetgna romontscha ei evidenta. Il prighel che scartiram nuscheivel en auters lungatgs infiltreschi pli e pli era las retschas da nos affons e giuvenils crescha da l'autra vart cun pass rapid. A quei svilup san ins denton buca far frunt cun selamentar. Mo resoluts sforzs da tuttas instituziuns responsablas pon retener il cuors ch'ei pernizius ton per nies lungatg sco per l'integradad da nossa giuentetgna. In pli grond diember da publicaziuns da privats e dalla LR edidas il davos temps ed allegadas en quest rapport vul survir a quei intent e — sco «Il Giuven Grischun» — era a quel da promover la collaboraziun ed il sentiment da cumionza denter ils Romontschs.

Glion e siu contuorn han festivau cun il giug festiv «La canzun dil Rein» da Toni Halter ed il stupent til dils 12 da settember 1965 il 1200avel anniversari da lur menziun el renomau testament digl uestg Tello. Malgrad l'aura beinsavens malquessa han quellas manifestaziuns giu il beinmeritau eco.

L'inauguraziun dalla «Canorta Radio Romontsch» dils 12 da fevrier 1966 a Cuera ha dau caschun da regordar all'eminenta muntada che las emissiuns romontschas da radio e televisiun han enteifer ils sforzs pil manteniment da nossa ierta culturala. El temps che influenzas jastras da tuttas sorts penetreschan tras tuttas portas ellas famiglias romontschas essan nus zun engrazieivels per quei stabiliment che facilitescha la preparaziun da nossas emissiuns.

La radunonza da delegai

Ils delegai dallas uniuns affiliadas ein stai convocai ils 29 da matg 1965 alla radunonza annuala ordinaria. Quella ha priu in de cuors dign ed emperneivel. Sut l'egida dil niev parsura dr. med. vet. Pierin Ratti ein las tractandas statutaricas vegnidas liquidadas en cuort interval, aschia ch' ils delegai han aunc giu temps per in pli stretg contact persunal ch' ei en nos dis da furtinas senza dubi da beneventar.

Il cussegl

Il cussegl dalla LR ei staus radunaus mo ina gada. Quella sesida ei surtut stada dedicada alla preparaziun dalla radunonza da delegai. Igl ei semussau, ch' igl ei zun grev d' anflar termins adattai che lubeschan la participaziun da tuts presidents dallas societads affiliadas. Suenter che las lingias directivas da nossas acziuns ein vegnidas dilucidadas e fixadas repetidamein ils onns vargai, ei la discussiun individuala denter ils representants dallas singulas uniuns e dalla LR semussada sco via pli adattada, dat ella gie la pusseivladad da tractar ils detagls da problems concrets.

La suprastonza

Las sis sesidas dalla suprastonza ein stadas ferm dotadas cun tractandas da varionta natira. Sper las fatschentas che sepresentan mintga onn, sco rapport annual, quen e preventiv, han surtut damondas da scola e scoletta, l'edizion dils vocabularis dil Grischun central, dallas ovras da Lansel, da lectura pils affons e lur finanzaziun occupau stediamein ils suprastonts. Buca pauc fastedis fa era il svilup el sectur dil persunal e dalla carischia che periclitescia pli e pli la realisaziun da nies program.

Il secretariat

Igl ei per buna part bein il fretg dalla commemoraziun digl giubileum da 25 onns dil romontsch sco lungatg naziunal e dall' Expo che nossa instituziun ei vegnida enconuschenta en vasts cerchels,

senza dubi in legreivel success che semanifestescha en in grond diember da damondas per informaziuns da tuttas sorts ed en in considerabel augment dalla vendita da cudschs. Ton il survetsch d'informaziuns sco la vendita pretendan denton bia temps. Ei dat dis ch' il secretari ei engaschaus igl entir temps cun dar plaid e fatg a bucca e per secret ad interessents damaneivel e dalunsch. Tut quels spetgan cun raschun ch' ei vegni attribuiu duida attenzion a lur problems e damondas. Venditas da cudschs per imports annuals da passa 30 000 francs involvan da l' autra vart medemamein in tschuat laver cun quens, spedizioni, incassos, cudschaziuns e controllas. Quei ton pli en vesta dil fatg che quels imports secumponan da tschiens quens per furniziuns da sut diesch francs. En vesta da quei svilup ha il secretariat tralaschau ils davos onns las usitadas statisticas davart il diember da brevs, pachets, pagaments eav.

Il quitau per las scolettes e per l'instrucziun romontscha en scola, l'organisaziun da cuors da lungatge per scolasts formescha ensemencul contact cun autoritads communalas e cantunalas in ulteriori impurtont camp da laver dil secretari. Ils mieds d'instrucziun romontschs per las scolas fundamentalas tudestgas en Sur- e Sutselva ch' ein vegni preparai dalla Renania cun sustegn dil Fond da lottaria, dil Legat e dalla Fundaziun Cadonau, dalla vischnaunca da Flem e dalla LR han en general anflau buna accoglientscha. Las 120 lecziuns sursilvanas eran per part exhaustas. Sin nies instant giavisch ha il Cantun remplazzau las muncontas. Perencunter ei l'instanza dil mars 1965 che dumandava, ch' il Cantun renconuschi quellas lecziuns sco mied ufficial d'instrucziun e restitueschi ils mieds che la Renania e la LR han engaschau per la realisaziun da quellas lecziuns aunc buca vegnida tractada. En concordanza cul departement d'educaziun cantunal ha la LR organisau ina conferenza d'entruidament al leger e scriver il sutsilvan. Sefundond sin la broschuretta «Sutsilvan plido, Sutsilvan secret» ha scol. sec. Curo Mani, il redactur dil Pledari sutsilvan, dau a ses collegas las necessarias directivas. Sia antalogia da poesia sutsilvana intitulada «Scrivants sutsilvans» ch' ei vegnida repartgida a quella occasiun po era porscher buns survetschs per l'instrucziun davart la litteratura sutsilvana. — L'instrucziun romontscha a Cuera ha priu in cuntenteivel decuors ed il contact persunal culs geniturs all'entschatta dil niev onn da scola ha confirmau l'impressiun, che quella emprova secumprovi. Siu success dependa — seo dapertut — denton per gronda part dil sustegn dalla casa paterna. Allas scolastas ed

als scolasts ch' ein semess spontanamein a disposiziun per quella nobla incumbensa engraziein nus era en quest liug, medemamein al marcau da Cuera che ha contribuiu 2000 francs per quei intent. Per segirar la posiziun romontscha a Cuera che ei en vesta dalla immigraziun continuada da Romontschs ella capitala d' eminenta muntada per la Romontschia, drova ei malgrad quei novissim pass e la preziusa lavur dalla secziun dall' Uniuon dals Grischs e dils chors Alpina e Rezia hanai sforzs bein coordinai. La reactivaziun dall' «Uniuon romontscha da Cuera» cun adattar ses intents alla situaziun actuala ei perquei urgenta.

La preparaziun dallas ediziuns e lur finanziarien fatschenta era intensivamein il secretariat. Las numerusas reediziuns ch' ein necessarias sper la preparaziun da novas ediziuns provochesch an difficultads da finanziaziun. En vesta dil fatg ch' igl ei pli lev da survegnir ils mieds necessaris per novas ediziuns vegnan quellas ussa fatgas en in pli grond diember d' exemplars, sch' ellas lain spitgar in bien esit. Davart las ediziuns dalla LR orientesch an pigl auter ils rapports specials e la survesta dallas ediziuns.

Nossas relaziuns cun la «Pro Helvetia»

In' egliada sin nossas entradas per las ediziuns muossan che la Pro Helvetia ha in maun aviert per nos basegns. Nies secretariat attribuescha gronda attenziun alla tgira dallas relaziuns cun quella instituziun. Perquei collaborescha el meinsvart all' organisaziun da viadis da studi e surpren dad ella ina buna part dil survetsch d' informaziuns pigl exteriur davart fatgs romontschs. La Pro Helvetia ha lu era mess a disposiziun ina summa da 400 francs pils 1965 e da 1000 francs pil 1966 per la documentaziun cun cudischs e plattas sonoras per interessents digl exteriur. Per tutta beinvuglientscha demussada engraziein nus era en quest liug als organs da quella instituziun culturala naziunala.

Dè cultural ladin 1965

Ils Ladins dallas Dolomitas organiseschan dapi in pèr onns en in' u l' autra vallada ina dieta culturala. A quella envidan els era amitgs ed interessents digl exteriur. Il tierz di cultural dils 28 e 29 d' uost 1965 a S. Vigilio di Marebbe en Val Badia ei staus dedicaus

al tema «Literatura y grafia». En vesta dil fatg, ch' in referent ord nies intsches, Rev. pader dr. Ambros Widmer dalla claustra da Mustér, ha giu l'honur d'orientar ils amitgs dallas Dolomitas davart la historia, la renaschientscha e la hodierna situaziun dil romontsch, ein il president ed il secretari dalla LR separticipai da quella interessanta manifestaziun. Els ein returnai da quella dieta cun profundas impressiuns e tut incantai dalla sincera cordialitat demussada viers nus Romontschs.

Las scoletas

Ear gl' on 1965 e vagnieu prasto grànda lavur an nossas scoletas rumàntschas. An 13 vischnàncas mantegna la Leia Rumantscha scoletas a 21 vegnan sustanidas. Nus vagn ear puspe gieu egn per midadas, mo nus vagn ear gieu giuvnas c'ân musso interess a plascher par la clamada da mussadra.

La LR â mano tras digls 31 avust toca igls 25 da saterember egn curs d'antruvida ma int. 12 matas ân prieu part da quest curs c'â gieu liac a Cuira. An quellas 4 eandas â l'instructura ampruwo da meter la fundamainta par saver suainter biagear sei la greava mo beala lavur da mussadra sco tgirùnza da lungaitg. Cuntut ca las matas ân luvro fetg bagn a cun bùn interess earan las 4 eandas megna curtas, a nus lagn par igl on 1966 schlunganir igl curs sen 2 mains. Partge la lezta da la mussadra e schi grànda ad importanta c'igns dastga siir pretender anqual sforz.

Agl curs ân prieu part las savundàntas matas:

Betti Besio da Zernez, Ursina Cabalzar da Zuoz, Rita Cadruvi da Ruschein, Ursula Candreia da Trun, Irma Hosang da Zignau, Jacobina Nadig da Lantsch, dna. Maria Oberli da Bargugn, Emilia Pinchera da Zuoz, Rita Simonet da Vaz a Annatina Valentin da Scuol.

Igls 27 da november a la Cumianza Mussadras Rumàntschas gieu lur radunanza anual a Tusàn cun sur 40 mussadras or da gl'antier Grischùn. Ellas ân survagnieu que gi egna survesta da la biblioteca par cudaschs d'unfànts ca la LR â messadir par las scoletas.

Cun quel' ocasiùn â la LR savieu surdar a 4 mussadras il diplòm: Agnes Tschuor da Sagogn; Ubeth Joos d'Andeer; Helen Guldmann da Trun; Mena Juon da Brail.

M i d a d a s d a m u s s a d r a s v a g n n u s g i e u a n e g n p e r v i s c h -
nàncas: La scoleta da Cuira à surprieu giuvna Sabina Spinnler cun
giuvna Irma Hosang sco amprandùnza a gidànta. Domat à ussa 6
scoletas; las duas novas mussadras ean giuvna Celina Deragisch e
giuvna Ursula Candreia ca veva surprieu la scoleta da stad a Alva-
schagn. Giuvna Dora Cavelti c' e stada 6 ons a Pasqual dat scoleta
se Flem-Uaul. La scoleta da Pasqual à surprieu giuvna Flurinda
Pua. Giuvna Myrta Pedrun ca deva scoleta a Tumegl e da stad a
Segl e ida anoragiou an egna tgea d' unfants. La scoleta magna
giuvna Betti Besio. Giuvna Alice Tscharner e ear betga ple an sur-
vetsch da la LR, ad an sia plaza e vagnida giuvna Ursina Cabalzar
ca dat da stad scoleta a Silvaplana. A Scharans e uss nigna scoleta,
l' ond' Ursina e maridada se Preaz a la giuvna Annatina Valentin e
vagnida clamada a Surava. La scoleta da Bargugn à surprieu dna.
Maria Oberli. Giuvna Armina Weisstanner e ida davent par far ànc
scolas. L' onda Pia Janutin da Lantsch e ear ida davent a giuvna
Jacobina Nadig magna oz la scoleta. Giuvna Rita Simonet dat sco-
leta a Vaz.

Nus angraztgàgn a tutas mussadras par lur lavur prestada a
giavischàgn anavànt blear curaschi a bùn success.

Angelina Secchi

Il teater

La Societad per il teater popular svizzer exista uossa daspö 20
ons e nus Rumantschs avain tuot motiv da render omagi a quista
instituziun svizra al mumaint da seis giubileum. Nus ingrazchain
ad ella ferms impuls eir per nos teater rumantsch, saja cha ella
ha organisà cuors da teater e gùdà s-chaffir ed edir litteratura dra-
matica per la quarta lingua, saja cha ella ans assistit in qualsia
dumonda pratica dal palc.

Uschè vainsa eir ingon darcheu pudü evader ün pulit pensum
d' instrucziun e consultaziun:

Cuors per seminarists rumantschs dûrant l' october-november
1965. Nus vain inscenà il toc d' ün act «Betschlas» da Luigi Piran-
dello per la Festa ladina da l' Uniun dals Grischs, secziun Cuoira.
Al cuors s' han malavita partecipats be scolars ladins, cumbain
ch' el d' eira previs per tuots idioms.

Ün cuors magari interessant füt quel per ün gö da Nadal a Do-
mat. Quia gnit muossà co chi's pudess improvisar üna festivazion
sün basa biblica cun tuot las scoulas, scha tuot ils magisters stan
insemler e tiran vi da la medemma tretscha.

Una consultaziun per regissurs as pudess nomnar l' inscenamaint da la «Tema da viver», drama in 3 acts da Werner Gutmann / Gion Deplazes cun las societads reunidas da Lumbrein. Il toc es in seguit passà in scena plüssas jadas ed id es da sperar cha la lavur prestada sarà buna da persvader chi vala la paina da preparar bain ün toc teater.

Eir tradúcziuns nouvas gnittan procuradas o surdattas in cumünanza cull' Uniu da Scripturs Rumantschs e dessan gnir publichadas per la prossema stagiu da teater:

Romain Roland: Dr. Knock (dr. A. Decurtins)

Marcel Pagnol: La femme du puitasier (Theo Candinas)

Carlo Goldoni: La bottega del cafè (Rav. Rico Parli)

Carlo Goldoni: Il servitore di due patroni (Franz Capeder)

Luigi Pirandello: Lumie di Sicilia (Tista Murk)

Helmut Schilling: Dromo der schlaue Knecht (Curo Mani)

Consultaziuns per societads sun gnidas fattas in scrit total 14 cun 46 tocs ed a bocca üna buna dunzaina.

Dimena, na forsa üna fich gronda lavur, mo üna lavur cuntinua.

Quist es meis ultim rapport davart l'actività per il teater rumantsch ed eu turnaint a la LR l' incumbenza chi m' es statta affidada avant ons cun ingrazchamaint d' avair pudü servir a nos pövel sün quist chomp important da nossa vita culturala.

Tista Murk

Ediziuns dalla Ligia en lavur

Pledari sutsilvan

Igl manuscret e vagnieu drizo suainter l' ortografeia definitiva, cun agid digls signurs dr. Loringett a R. A. Caviezel. Cun quella caschùn vainsa ear surzanieu igl manuscret suainter las racuman-daztgüns da signur dr. A. Schorta ca veva repasso l' antiera lavur digls 1963, ca sa ussa vagnir surdada agli stampa.

Curo Mani

Vocabulari da Surmeir

Chest onn savainsa dar bunas novas digl Vocabulari da Surmeir. An dus sedutas (4 da settember a Coira e 16 d' otgover a Casti) ins ogl finalmaintg pudia fixar la scripziun ed usche dar la pussebladad agls redacters da parager igl manuscretg per la stampa. La lavour tgi nous vagn fatg durant igl anviern e tgi niro intensivada durant la stad cumpeglia la revisiung manedla da mintga pled, an risguardond las correcturas da sigr. dr. Schorta, scu er las scripziuns digls dicziunaris da Nagiadegna e da Surselva, surtot tar pleds internaziunals. Igl aton 1966 duess igl manuscretg esser pront per la stampa.

Mena Wüthrich-Grisch

Publicaziuns dalla Ligia 1965

Bien di, bien onn, Lehrbuch der rätoromanischen Sprache (deutsch-surselvisch) von Sep Modest Nay. 3. unveränderte Auflage.

Brumbels, versets par noss pintgs, da Anna Capadrutt.

Carnets OSL e LR, ediziuns communablas dall' Ovra svizra per lectura alla giuentetgna e dalla Ligia Romontscha:

Nr. 553 La chavretta da Sar Padruot, versiun ladina da Cla Biert, illustraziuns da Marcel Vidoudez.

Nr. 918 Viagiond cul navigagl, versiun sursilvana da Pius Camenisch, illustraziuns da Richard Gerbig.

Nr. 919 Igl cure r Risch, da Luzi Tscharner, illustraziuns da Corina Galvagni-Steinrisser.

Nr. 920 Igl s skis, da G. P. Thöni, illustraziuns da C. Könz.

Scrivànts sutsilvans, da Curo Mani. Pintga raschlada d' amprovas literaras, zavro schlargieu ord digl calender PMG 1965.

Sper l'En, chanzuns per cor masdà da Armon Cantieni. Seguonda ediziun amplifichada.

Uorsin, da Selina Chönz e Alois Carigiet. Secunda ediziun surmirana-sutsilvana. Adattaziun surmirana da pader Alexander Lozza † e sutsilvan da Curo Mani.

Zocla, Zila, Zepla, raquintaziun e maletgs d'Alois Carigiet. Versiuns romontschas da Hendri Spescha e Cla Biert. Em-prema ediziun.

Periodicas

Il Giuven Grischun, fegliet per la giuventetgna romontscha grischuna. Cumpara en tuts idioms sis gadas duront il temps da scola. Redacziun: Martin Fontana, Castrisch.

La Pùnt, figliet par la Sutselva. Samtgieu da S. Loringett, Cuira. Vean or mintga mains. XIV. anada.

La scoleta, figliet par la Cuminàenza Mussadras Rumàntschas. 16avla anada. Cumpara an tuts idioms.

Publicaziuns sustenidas

B I N S A N , chanzuns da Peider Champell, publichadas in quatre quaderns da N. Giarmara, Lenzburg. II. cudaschet per 2—4 vuschs. Squitsch Fotocopia Offset Fasler-Druck AG, Aarau 1965.

Burnida, da Theo Candinas. Ediziuns Fontaniva, Cuera 1965.

Fluors, quarta ediziun. Stamperia engiadinaisa SA, Samedan 1965.

Register general dil calendar « Il Glogn » 1925 tochen 1953, cumpilaus da P. Vigeli Berther. Squetsch separau dallas Annalas annada LXXVIII. Stampa Romontscha, Mustér 1965.

Schibettas, poesias da Gion Deplazes 1957—1965. Ediziun Desertina 1965.

Autras publicaziuns romontschas buca periodicas

Filina, da Margrit Roelli. Versiun ladina da Angelina Secchi e sursilvana da Giachen Giusep Casaulta. Ediziun Ex Libris. Turitg 1965.

Glisch alpina, da F. Weiser. Versiun romontscha da Pius Camenisch. Ediziuns Desertina, Mustér.

Homens prominents da Bravuogn e Latsch, da Gian G. Cloetta. Ediziun digl autur. Stamperia engiadinaisa.

Il röven, poesias da Jon Guidon. Edziun da l' autur. Stamperia Roth SA, Tusaun 1965.

Lauda il Segner, canzuns choralas per la baselgia evangelica romontscha. Ediziun: Colloqui Sur igl Uaul e Fundaziun Anton Cadonau 1965.

Tschantamaints d'Engiadina bassa, edits da Andrea Schorta. Separats our da las Annalas da la Società retoroman-tscha, Cuira 1965. (Rechtsquellen des Kantons Graubünden, Serie B. Dorfordnungen. Band I, Die Dorfordnungen des Unterengadins.)

Nossas societads affiliadas

Societad Retoromontscha

Igl onn 65 ei staus per nossa societad in onn dad impurtontas decisiuns, sco nus sperein en favur da nossas miras cumineivlas.

En sia sesida dils 7 d' avrel ha la suprastanza decidiu da tscher-car in tierz redactur pil DRG ed aschia accellerar la publicaziun sin 12 artgas ad onn, enstagl da tochen dacheu maximalmein 9, quei en treis faszichels. Quella mira veva nossa societad gia exprimiu cun sia instanza al Cussegl federal 1963. Unanimamein ha ella decidiu da gudignar prof. dr. Jachen Arquint per quei post. Professer Arquint ei promts da bandunar la Scola cantunala per in onn per sededicar a questa incarica, ed il Cussegl pign ha dau congedi ad el per quei temps.

Tochen ussa ei il DRG vegnius stampaus dalla Stamperia Bischofberger a Cuera, quei duront 25 onns. Nus engraziein alla firma Bischofberger per ses buns survetschs. Cun dus redacturs fuvan nus s' obligai viers Berna e Cantun dad edir mintgonn 9 artgas. Quei ritmus da publicaziun ha gia caschunau certas difficultads, principalmein suenter che Bischofberger ha bandunau la stampa a maun e midau sillla maschina. Allas pretensiuns cun treis redacturs ha Bischofberger declarau da buca pli saver survir (12 artgas ad onn).

La suprastanza ha perquei priu contact cun ina stampa gronda e signau in contract culla «Buchdruckerei Winterthur», ina firma specialisada per ovras scientificas.

Il DRG ei cumparius uonn en dus faszichels, 48 e 49, quei buca senza empau breigia. Nus sperein fermamein ch' igl onn 66 porti a nus ils desiderai 3 faszichels. Il material per 10 artgas ei gia promts.

Las Annalas 78 ein cumparidas quest atun enstagl dalla primavera, puspei in vast volum da bunamein 300 paginas. Ellas cuntegnan differentas lavurs zun preziudas. Il tom ei dedicaus a nies

cauredactur, dr. Andrea Schorta, per siu 60avel di da naschientscha. Dapi l'entschatta han las Annalas custau 5 frs. Suenter prest 80 onns vein nus cartiu dad astgar alzar il prezi sin francs 8 il tom.

Cumparius ei en fuorma da cudisch, in bi volum da 700 paginas, il tom I, Seria B dallas Fontaunas da dretg: «Tschentamaints d'Engiadina bassa», edius dad Andrea Schorta e da retrer mo dalla SRR.

Igl onn current vein nus saviu acquistar la biala biblioteca da Ramun Vieli da buna memoria. Ella sesanfla ussa ella stanza dil tierz redactur.

Nossa situaziun finanziala sebasa sil conclus federal ch' ei ius en vigur culs 15 da matg digl onn current e che garantescha al DRG 85 % subsidi dils cuosts, maximalmein 140 000 frs. Per saver denton far diever da quels, quei ch' ei necessari cul tierz redactur, vegnin nus a stuer pitgar porta tier il Cantun.

Nus lessen buca concluder nies rapport senza engraziar als redacturs dil DRG e dallas Annalas, als members dalla Cumissiun filologica, als commembers dalla suprastonza e revisurs da quen per lur lavur prestada en favur ed a pro da nossas miras. Dieus paghi a T. Murk per igl actuariat da 10 onns.

En pietad ed engraziament seregurdein nus era da nos defuncts, amitgs, commembers e fauturs. A Basilea ei morts suenter greva malsogna prof. dr. Toni Reinhard, dapi 1960 member della Cumissiun filologica. La stad vargada ha il valent scribent surmiran Giatgen Mitgel Uffer bandunau nus ed igl atun il senior dils scribents romontschs, Gion Gianett Cloetta. Omisdus buns colaborators che han aunc publicau ovras ellas Annalas 78. Medemamein quest atun ha la mort clamau dr. Giusep Desax, anteriur directur dalla canzlia cantunala e redactur dil Tagblatt. Dr. Desax ei staus member da nossa suprastonza dils 1921—29, ils davos treis onns cassier. La davosa lavur ord sia plema ei been stada la recensiu dallas Annalas 78. Nus lein mantener nos defuncts en buna memoria.

Gion Deplazes

Romania

N i e s T s c h e s p e t : Quel ei comparius il november 1965. La 44avla annada porscha als lecturs romontschs raquents da Benedetg Caminada, Mustér, in scribent ord miez il pievel. Quest Tschespet ha giu per finamira de renconuscher la gronda premura dil scribent per il lungatg mumma.

I s c h i : La 49avla annada digl Ischi ei comparida en fuorma zun voluminusa (256 paginas). Cun ina certa satisfacziun san ins

constatar in carschament de rodund 400 novs abonnents ellas retschas dils lecturs digl Ischi. Cheu descha al redactur sgr. prof. Alfons Maissen, Cuera, in grond engraziament concernent promozion de quei organ. Speciala menziun ed attenziun denter las lavurs comparidas egl Ischi meretta il studi historic da prof. Giusep Lombriker, Trun/Friburg, edius da prof. Martin Soliva, Cuera. La lavour historica porta il tetel: «Nicolo Rusca e siu temps» 1563—1618.

Il december 1965 ei comparida la broschuretta d' affons: « Regal de Nadal ».

La Secziun studentica della Romania ha ensemene cun la Ladinia ediu 4 gadas il « Corv e Talina ».

L'jamna dals 19 entochen ils 25 d' avrel 1965 ha giu liug a Vella/Lumnezia il camp studentic interromontsch sut il moto: «Instrucziun burgheisa».

L'Exposiziun ambulonta ei stada il november 1965 a Winterthur. Leu eis ella vegnida exponida el museum industrial (Gewerbemuseum).

Il cudischet de canzuns « Juhè » ei vegnius restampaus en in diember de 2000 exemplars. Gl' exemplar singul cuosta francs 3.—. Da 10 exemplars naven dat ei ina reducziun de 50 raps il toc.

La Romania, sco era la Secziun studentica ein vid igl elaborar statutas novas.

A caschun della radunanza generala della Romania dils 26 de decembre 1965 a Trun ha lic. oec. Dumeni Columberg, Cavardiras/ S. Gagl, plidau sur dil tema: « La situaziun economica en Surselva ». Quei referat ha clamau ina viva ed interessanta discussiun. Quei ei il meglier mussament ch' il referent ha giu la capientyscha de captivar igl auditori. Al referent en special, mo era als students dell'economia, che sedattan tutta breigia per metter en svilup industrial noissa stretga patria, descha grond e sincer engraziamenti.

Degonda Francestg, president

Uniun dals Grischs

L'an scuors nun ha portà a l' Uniun dals Grischs ed a sia suprstanza ingünas grondas uondas, ni d'entusiasssem ni da dischillusiu. Grand plaschair ans ha fat la nominaziun dal redactur dal Dicziunari rumantsch grischun, sar dr. Andrea Schorta sco doctor honoris causa. Implü es dr. Schorta gnü undrà l'an passà cul Prix Veillon. Noss megliders giavüschs l' accumpagnan eir i'l avegnir.

Jon S emadeni ans ha darcheu regalà ün drama chi s'occupa cun ün problem immens actual: la respunsabilità umana.

L'Uniun dals Grischs ha sustgnü las seguantas publicaziuns: Il «Binsan II» ün cudesch da chanzuns da Peider Champell, cumpars ingon in marz. L'ediziun ha pisserà cun bun' incletta sar mag. Nicolo Giamarra. Ün oter cudesch da chant rumantsch cha l'Uniun dals Grischs ha güdà edir as nomna «Lodai». I's tratta dal nov cudesch da chant da la baselgia catolica in Engiadina e Val Müstair. La granda laver vi da quaista ouvra ha prastà il sar pader Simath da Müstair. Il terz cudesch da chant cha noss' Uniun ha sustgnü es la reediziun da las «Fluors». Eir a quella cumischiun nos sincer ingrazchamaint per lur laver.

La suprastanza da l'Uniun dals Grischs ha gugent laschà per vngir ün sustegn eir al «Corv» per ch' el possa cratschlar inavant seis tuns sechs e sfess chi sun tuottüna pel solit bainintunats schaneir na lusingiants per minch' ureglia.

Sar mag. Emil Buchli ans ha regalà l'an passà per Nadal seis «Spejel» chi's cumpuona da traducziuns da poesias da Wilhelm Busch e d'üna seria da poesias originalas.

La suprastanza da l'Uniun dals Grischs ha intimà a la Lia Rumantscha da reedir «Nossas farablas» da sar mag. Wilhelm Vital e da giunfra Annina Vital sün via fotocopia. Giunfra Annina Vital ha s-chaffi 100 nouvs disegns per quaist' ediziun. La suprastanza da la Lia Rumantscha ha agradi nos giavüsch, perque la spordschain nus ün sincer ingrazchamaint.

Ün oter fat allegraivel es stat per nus l'impromischiun da sar directur Meyer da la chasa editura «Silva» da vöglair edir da quinder invia eir cudeschs da «Silva» in lingua rumantscha. Sar dir. Meyer giavüsch expressamaing d'edir la «Heidi» sco prüm cudesch rumantsch illa collecziun da la «Silva». Lapro surpiglia la chasa editura «Silva» svess tuots ils cuosts da stampa. Nus avain be da pisserar pel manuscrit. Cun la traducziun da la «Heidi» s'ha occupà cun granda premura sar mag. W. Vital, Zuoz.

La Fatscha da noss cumüns es gülda rinfrais-chada cun bellet s-chet rumantsch e que in differents lös da San Murezzan fin Sa. Maria, cumprais la Chasa da Vulpius, il traductur da la Bibla granda.

Ils 6 differents cuors da scolaziun per creschüts illa Chasa Fliana sun stats frequentats da glieud da tuottas etats e da 17 differents cumüns. Al cuors da duonnas e giuvnas chi ha dürà 11 eivnas (ün di l'eivna) han tut part 91 interessentas.

I'm suprastà amo da render attent eir in quaist lö ad ün nou gö da nossa premurusa giunfra **F r a n c a B e r n i n a v o n G u a i t a** intitulà « **N o s s a V a l — n o s E n** ». Cun quaist gö pugaina imprender la geografia da noss' Engiadina, giovand. Oters gös da giunfra Bernina sun: La lottaria cun cunstabs; Gian il furbaz; La schlitrada e'l Peider s-charbunà cun ornamaints engiadinais. Ün grazcha fich a giunfra Franca Bernina.

Meis ultim pled sco parsura da l' Uniun dals Grischs saja ün sincer e cordial ingrazchamaint a tuot quels figls e figlias da nossa terra ladina, chi prastan adüna darcheu o publicamaing o zoppadamaing, in o our d' Val üna granda lavur per nossa chara lingua.

Eviva l' Uniun dals Grischs, eviva il rumantsch e 'ls Rumantschs!

R. Parli, rav.

Renania

La suprastonza dalla Renania ha gl' onn vargau en emprema lingia giu da sefatschentar cun ils problems da sia misergia finanziala. Ils mieds che tunschevan inaga per las treis ediziuns dalla « **C a s a P a t e r n a** », pil « **C a l e n d e r p e r m i n t g a g i** » e per ils dus « **D u n s d a N a d a l** » ein aunc adina ils medems, daferton ch' ils cuosts da stampa e dalla lavur creschan ad in crescher. La Renania ha ediu ils 1965 sias periodicas regularmein.

In extendiu program da lavur, che vegn a s' effectuar pér ils 1966 e 67, vul dar pli gronda peisa al surveitsch da referats, seras romontschas ed alla fatscha da nos vitgs. Entras reunions culs sculars cantunals e cun auters giuvens sesents a Cuera duei il contact denter Renania e generaziun giuvna vegnir scaffius; ina sesida en quei senn ha giu liug ils 3 da december a Cuera.

In bienton lavur han entgins members dalla suprastonza dalla Renania prestau cun metter a strada e preparar la gasetta meinsila per sculars, « **I l G i u v e n G r i s c h u n** », ina nova periodica che empermetta da scaffir ina punt denter ils differents idioms romontschs; quei organ ei denton vegnius surprius dalla LR.

In special accent tschenta la Renania sin la scolaziun romontschadils carschi. Cuors da carschi per avanzai (= cuors II) vegnan teni giu uonn a Schnaus, Flem, Trin e Veulden. A Flem e Trin han giu liug entras initiativa dalla Renania mintgammal ina sera romontschad'auturs cun in'exposiziun da cudischs romontschs.

Martin Bundi, president

Uniung Rumantscha da Surmeir

En evenimaint tot special è mintg' onn an Surmeir la raduna nanza generala da l' U.R.S. Igl onn 1965 ò chella gia li igls 7 mars a Savognin. Dasper las tractandas statutaricas figurava sen la glista en referat da noss redacter e scribent Albert Camen, titulu: «Derivanza e svilup digl carstgang». Gl' è veiramaintg sto chegl en tema tgi ò interesso fitg igls auditours. L' istorgia da la derivanza e digl svilup digl carstgang è gio an sasez problematica. Ma gist parchegl egl inditgia, da chi e lò er tratar chestas dumondas enpo pi delicatas. Igl intent principal è adegna chel, da tschargetter e catar la v e r d a d . Chegl è prancepi sublim da totta scienzia. Igl referent ò tgapia da purtar igl sies referat schi bagn e serious, tgi cun raschung òn tots preschaints applaudia chesta stupenta prestaziung.

Vocabulari surmiran: Siva pi lung taimp è igl onn 1965 la dumonda d' ortografia da noss vocabulari puspe neida discussiunada e decideida definitivamaintg. Gl' è zont plaschevel, tgi gl' è reussia da catar ena sliaziung da compromiss. Nous debitagn grond angratzgamaint a noss redacters: dr. donna Mena Wüthrich-Grisch e dr. Ambros Sonder. Ma er agl parsoura da la LR lessan nous angratzger an chest li per tottas fadeias e per l' ancligentscha demussada cun occasiung da las differentas sedutas.

« N o s s S u l o m 1 9 6 5 » : Redacter Gion Peder Thöni ò puspe regalo a «sies» pievel surmiran ena annada digl Noss Sulom (no. 44). Differenti autours òn mess an disposiziung l' egn e l' oter artetgel. Prosa e poesia anritgeschan igl cuntign da noss organ annual surmiran. Da l' istorgia surmirana ans rachinta scolast Gisep Sigron, igl cal ò sen la fegn digl 1964 gio mess an disposiziung igl manuscrit per ena nova publicaziung da l' Uniung Rumantscha da Surmeir, titulada « S e n t a r r a t s c h s u r m i r a n ». Chest codesch ò veiramaintg cato buna accoglentscha tar noss pievel. «Sen tarratsch surmiran» è ena fanestra ainten l'istorgia surmirana, rachintada dad egn tgi so sez tadlar la musa e la nateira. Nous ischan loschs d' aveir chest codesch sen meisa. Agl autour seja angratzgea fitg e gratulo per l' ovra schi bagn gartageda.

Calender Surmiran: Gio per la 15avla geda è antro an steiva surmirana igl «Calender Surmiran», redigia cun distincziung da scolast secundar Faust Signorell. Chesta publicaziung da caracter popular ò fitg gronda impurtanza, betg igl pi davos er per la scola. Igl onn 1964 veva igl redacter publitgia igls noms rumantschs da

plantas e tgaglias indigenas. La davosa annada porta scu continuazung la nomenclatura rumantscha da las flours. Talas labours maretan gronda rancunaschentscha. Chegl è an madem taimp er sартvetsch per la patria!

Naturalmaintg ò la gasettigna «Página da Surmeir» er chest onn pitgia la porta 12 gia ved la steiva surmirana, purtond artetgels e tractats da different gener. Scu betg da spitgier oter, ò mintga nomra do pardetga da l' amour per patria e lungatg da sies redacter: Albert Camen, Lai. Er schi la radunanza generala ò stuia dulzar la contribuziung annuala per la «Pagina» da frs. 3.50 sen 5.— frs., òn igl abonnents tutegna mantignia fidevladad a noss organ meinsil.

Sen taragn musical lessans anc menziunar igl concert digl Chor viril d'Alvra cun la cantata da D. Sialm: «Banadetg Funtana». Igl chor ò gia bung succes cun chesta bel' ovra.

Toni Cantieni, president

Uniun da Scripturs Romontschs

Denter las novas legreivlas digl onn vargau audan bein las numerusas publicaziuns litteraras da nos commembers. La renconuschientscha beinmeritada per lur ovra han Sur Giusep Durschei e Curò Mani retschiert cun in premi «Schiller». Ludovic Hendry ei vegnius recepius ell' Uniun da scripturs svizzers. A tutt ossa sincera gratulaziun!

Denton vein nus era da lamentar la sperdita da dus premurai commembers e fideivels fecls romontschs, Giatgen Uffer e Gian Gianett Cloetta han mess per adina la plema silla vart. Nus lein seregurdar dad els en carezia e pietad.

La radunanza generala da noss' uniun ha giu liug ils 3 d' october a Rabius. Ella ei stada combinada cun prelecziuns en las scolas dil contuorn sco era cun ina serada populara a Rabius, la quala ha giu stupent esit. Reverend Duri Gaudenz ei vegnius recepius a caschun dalla radunanza sco niev commember. Cla Biert ei serertratgs dalla CL, ad el auda nies engraziament per ils buns sартvetschs prestai.

La suprastonza ei seradunada ils 26 da zercladur a Cuera per preparar la radunanza generala e discussionar auters problems urgents.

La Cumissiun litterara ha giu da prender suenter ils giudicats dils 63 ed ei secattada per l' emprema ils 28 da november 64 a Cuera, lu ina secunda gada per calonda matg 65 a Domat. En

omisduas sesidas ein plirs premis litterars vegni reparti sin fundament da giudicats. Sur A. Wihler ha demissiunau sco parsura dalla CL, el stat denton vinavon sin post sco commember; in grond Dieus paghi per la laver e promtadad! Gion Artur Manetsch ha surpriu la successiun.

Las prelecziuns per scolars e carschi han giu in bufatg success ed han survargau el diember la secunda decada. L'acziun en quella dimensiun ei stada pusseivla muort la Ligia Romontscha che ha concediu per inagada in supplement extraordinari.

Dus scribents han duront la stad fatg diever dil stipendi da viadi concedius ad els per veser il mund e slargiar il «horizont».

En grond diember essan nus stai representai alla radunanza generala dall'Uniun da scripturs svizzers a Schaffusa. E varga in chischlet dils nos han giu l'honor da presentar la faviala retica ellas scolas dil marcau.

Il teater romontsch stat a nus fetg a cor. Nus selegrein perquei che Gion Mani ha realisau l'incumbensa dada ad el per in teater original romontsch. Prof. Dr. A. Decurtins e Tista Murk han procurau duas bunas translaziuns. Ulteriuras incumbensas per translaziuns ein repartidas.

Las Novas Litteraras 65 han presentau sut il niev redactur ina critica litterara che ha dau talien per aunc pli da quella sort.

Theo Candinas

Cumünanza Radio Rumantsch

Daspö la fin 1965 funcziunescha a Cuoira ün post da programms u pü bain dit ün studio auxilier da radio. El as compuonna da traïs locals, nempe d'üna staunza cun il microfon, d'üna seguonda staunza cun l'apparatura per registrer emissiuns u per las cumbiner directamaing vers ils emettuors da radio, scu eir la terza staunza, il pitschen büro. Quaist studio auxilier fo part dal servezzan dals programms da la «Societed da Radio e Televisiun da la Svizra tudais-cha e rumantscha» dal radio e da la televisiun svizra (SSR). El serva spezielmaing ad executer sün plazza programms da radio rumantschs, ma eir programms da radio regiunels dal Grischun tudais-ch. El sto suot la chüra locala ed administratiun da la CRR. Sieu scopo principel ais da simplificher il servezzan da programms e da diminuir las spaisas da viedi e la perdita da

temps, siand cha il prossem studio principel ais a Turich. Una granda part da nossas emissiuns da radio vegnan in avegnir da quaist studio a Cuoiria.

La radunanza generala da la CRR avet lö als 3 lügl a la Planoira da Lantsch. In quaista füttan da tscherner ils organs da la societat per il nouv trienni 1965/67. Al cussagl da la CRR eiran da rimplazer duos commembers, nempe ün per v. cuss. guv. dr. A. Cahannes barmör ed ün per v. cuss. naz. dr. G. Condrau, Mustér, demissiunari. A lur plazza gnittan tschernieus G. A. Manetsch, Cuoiria, e Pius Condrau, Mustér. Eir l' üsiteda partiziun dal premi radio da la CRR avet lö in quaist' occasiun. Quaista vouta il survgnittan ils duos cors virils, nempe il Cor viril Val d'Alvra ed il Cor viril Engiadina bassa. Ün fich bel imbellimaint da nossa radunanza generela füttan las producziuns da chaunt dal Cor viril Val d'Alvra suot la bachetta maestrela dal dirigent Toni Cantieni, Vaz.

Las emissiuns da televisiun augmentettan l' an 1965 sün 6, saunza quellas sporadicas in ils programms tudais-chs. Ellas seguan suot il motto «Il balcun tort». Noss sforzs per ün augmait da las uras d' emissiuns da radio rumantschas continuan.

Ad eseguittan darcho 6 emissiuns da radio scola, accumpanedas minchüna da la giazettina «Radioscola» bain illustreda e dals texts complessivs.

Chr. Badraun, parsura

Cuors romontschs 1965/66 organisai dalla LR e da sias societads

Liug:	Scolast:	Diember participonts:	Idiom:	Cuors:
Cuera	dr. J. C. Arquint	7	ladin	I
Cuera	G. Carigiet	5	sursilvan	I
Flem	dr. M. Bundi	10	sursilvan	II
Glion	E. Capeder	6	sursilvan	I
Trin	A. Candrian	5	sursilvan	II
Puntraschigna	O. Cantieni	12	ladin	I
Razén	S. A. Muoth	7	sursilvan	I
Schnaus	M. Cavegn	7	sursilvan	II
Scuol	J. Vonmoos	9	ladin	I
Scuol	D. Gaudenz	10	ladin	I
Scuol	A. Planta	10	ladin	I
Scuol	J. Vonmoos	7	ladin	I
Scuol	J. Vonmoos	9	ladin	II
Scuol	R. Luppi	8	ladin	II
Scuol	A. Planta	8	ladin	II
Scuol	R. Luppi	5	ladin	III
S. Murezzan	A. Parli	7	ladin	I
S. Murezzan	A. Parli	6	ladin	II
Veulden	A. Tscharner		sutsilvan	II
Zernez	G. Filli	5	ladin	I

Cun plascher menziunein nus era cuors romontschs che han liug per la Svizra entuorn, per ex. Basilea, S. Gagl e Turitg, supplichein denton d' annunziar tals.

Fatgs legreivels

Il seminarist Bernhard Cathomas da Breil ha obteniu ella concurrenza da lavurs pil «Di europeic da scola 1965» il premi europeic che cumpeglia in stipendi da viadi alla repartiziun dils premis internaziunals alla sedia dil Cussegl d' Europa a Strassburg ed in viadi da studi d' ina jamna tras in stat europeic. La sesida festiva a Strassburg ei stada marcada d' ina gronda simpatia viers nossa quarta lingua naziunala.

Nus Romontschs possedein ella persuna da dr. Luigi Cesana a Milaun in attaschau admiratur da nossa viarva. Sias vacanzas da stad ha el passentau en Svizra ed ha visitau la Casa Romontsch e presentau cun grond plascher ina versiun dil «Bien di, bien onn» per Taliens che vulan emprender romontsch. El patratga schizun da semetter en sias uras libras all' elaboraziun d' in vocabulari sur-silvan-talian.

En occasiun da siu giubileum da 75 onns ha la C O O P, Basilea, schau preparar ina versiun romontsch dil film documentar dil departement d' educaziun da Neuchatel ord la Brévine intitulaus «Quand nous étions encore petits enfants». Quei film vegn probabel mussaus el decours digl onn 1966 e dat in maletg dalla veta en ina part da nossa patria a nus pauc enconuschenta.

Ad in concert dils chors, che dir. da musica W. Aeschbacher dirigia din a e la Licia Grischia representau il romontsch cun excellent success. Da quei concert ein era chors da Basilea, Berna e Lucerna separticipai.

A Bravuogn ei seconstituida ina «Cumannanza Culturala Pro Bravuogn» cun la mira da mantener e promover cultura e lingua bargunzegnra. Ella vul surtut far frunt alla continuada digren dil patrimoni romontsch cun suandar las directivas che la LR ha stabiliu en vesta dalla depopulaziun da nossas vals en siu rapport annual 1964 (pag. 9). Possi quella meriteivla acziun haver il giavischau success!

La casa editura «EX LIBRIS» ha tarmess alla LR ina contribuziun da fautur da treitschien francs. Ultra da quei ha ella ediu sin agen cuost il cudisch per affons «Filina» da Margrit Roelli. Nus savein bien grau per quels mussaments da simpatia.

Il Fond naziunal per la scrutaziun scientifica ha accordau a Sur dr. Felici Maissen, Trun-Zignau, ina contribuziun alla stampa da sia voluminusa ovra «Die Republik der Drei Bünde in der zweit-

ten Hälften des 17. Jahrhunderts. Quella distincziun vegn senza dubi a dar anim per ulteriuras lavurs davart nossa varionta historia grischuna ch' ei in camp da lavur preferiu da nies historiograf romontsch e redactur dallas Annalas.

Inspirada dall' EXPO 1964 e grazia alla collaboraziun dils clubs dil cudisch svizzers cun la cuminanza da lavur Forum alpinum, Turitg, ei veggida edida la collecziun *Forum alpinum*. Ultra dil grond cudisch illustrau che porta il medem num cumpeglia ella in' antalogia da musica populara autentica dallas muntognas svizras, 7 entagls regiunals ed 1 entagl en treis colurs. Quella impressiunonta ovra scretta els quater lungatgs naziunals ei patertgada sco contribuziun per sclarir damondas actualas d' existenza da nossa populaziun muntagnarda.

· Sco nus vein già annunziau en nies davos rapport annual vul la *Nova biblioteca svizra* a Turitg publicar in ni dus toms cun prosa romontscha en tuts idioms. Per quella raschun ha signur Karl Meyer, in grond admiratur e fautur da nossa cultura e directur dalla NBS, publicau ina concurrenza litterara per novellas cuortas els differents idioms. Il succes ei staus cumpleins. 34 auturs ein separticipai. 5 lavurs ein veggidas premiadas e 9 ulteriuras vengnan publicadas dalla NBS en in bi tom. Cordiala gratulaziun a tuts participonts e sincer engraziament a signur Karl Meyer ed alla casa editura per il prezius susteniment da nossa caussa.

En occasiun da siu 80avel anniversari ha Daniel P e e r da Tschlin schau reparter a tuttas casadas da siu vitg in exemplar da sia lavur intitulada «Il svilup dal lö Tschlin a regard sia structura ed ils facturs chi promovettan quel». Quei «Dun a la populaziun da Tschlin» ei per ils vegls ina preziusa memoria e per la generaziun giuvna in adattau muossavia.

Il « *Sain Pitschen* », organ academic da la Cumpagnia dals vegls da la Ladinia, porta regularmein in vocabulari interromontsch. Cheutras vul el, ensemble cul «Corv e Talina», cun l' emissiun «Viangond cul microfon» e cun «Il Giuven Grischun» contribuir alla megliera capientscha ed uniun denter ils Romontschs.

Dalla fiasta da cant dall' *Uniun svizra dils chors mischedai* dils 19/20 da zercladur 1965 a Samedan ein buca meins che 17 chors romontschs ord nies entir intschesse separticipai. Lur exemplarica cooperaziun ha dau a quella fiasta svizra in colorit tut special che ha acquistau simpatia per nossa viarva tiels biars auditors e cantadurs dalla Bassa.

En pia memoria

Rico Bianchi (1919—1965). Els cuolms da sia patria grischuna ch'el carezava aschi fetg ei prof. dr. Rico Bianchi sedisgraziaus ils 21 da settember 1965. Il defunct era buca d'origin romontsch, el ha denton empriu nies lungatg ed adina mussau simpatia per quel. Surtut all' instrucziun da historia naturala per nos students romontschs ha el attribuiu gronda muntada.

Ernst Broechin. Era directur da musica Ernst Broechin che ha da miez uost 1965 priu comiau da quest mund era buca oriunds d' ina famiglia romontscha. Tonaton ha el apprezziau zun fetg nossa viarva e surtut nies cant. Contas da sias cumposiziuns sin texts surmirans han gia delectau nos cantadurs e lur auditurs. Aunc ditg vegnan sias canzuns a regordar a quei premurau promotor da nossa cultura.

Gian Gianett Cloetta (1874—1965). Suenter la liunga veta da seriusa lavur ei il nestor dils scribents romontschs semess ils 6 d'uost 1965 a ruaus per adina. Biaras poesias e raquintaziuns dattan perdetga da siu dun litterar. Cun tut speziala affecziun ei il meriteivel defunct staus attaschaus a Bravuogn, siu liug nativ. Sia historia, ses fegls egl jester, ses usits e surtut siu lungatg ha el presentau en ina entira retscha d' interessantas lavurs. Cun admirabla energia e perseveronza ha el aunc en ses vegls dis luvrau vid ina grammatica digl idiom da Bravuogn.

Giusep Desax (1887—1965). Cun dr. iur. Giusep Desax ei in fideivel fegl dalla mumma romontscha passaus vi ella perpetnadal. Schebi che sia tgina ei stada ella capitala spagnola, ha el defendiu e promoviu tenor forzas il lungatg-mumma e quei sco president dall' Uniuromontscha da Cuera, sco directur dalla canzlia cantunala ed il davos sco redactur per la part grischuna dil «Bündner Tagblatt».

Sur canoni dr. Benedetg Giger (1907—1966). Ils biars enconuschents da Sur canoni e professer dr. Benedetg Giger ein stai consterni dall' annunzia da sia mort prematura. Sco professer, prefect dils studis e vicerechter ha el prestau biars e prezios survetschs al collegi da Sviz. Cunzun ils Romontschs sursilvans debiteschan grond engraziamenti a quei savievel spiritual per ses nundumbreivels buns cussegls, per sia premura sco promotur dalla academia romontscha e per siu exempl d' attaschadada al lungatg-mumma ed al sulom patern.

Felix Murk (1902—1965). In imposant conduct da bara ha accumpignau ils 5 da zercladur 1965 Felix Murk, in fegl dalla biala Val Müstair, a Razén al davos ruaus. Cun perschuasiun e vigur ha el malgrad siu grond buordi da lavur promoviu tuts sforzs per mantener lungatg e cultura romontscha en quei impurtont liug. Per tut sias breigias e ses buns cussegls essan nus ad el engrazieivels sur la fossa ora.

Robert Planta. Ils 27 d' october 1965, in bellezia di d' atun, ha v. cuss. guv. dr. Robert Planta fatg per la davosa gada il viadi naven dil casti da Rapertg ad Almen. Sco cau dil departement d' educaziun duront ils onns 1942—1950 ha il niebel defunct sustenu cun perschuasiun ils interess dalla Romontschia. Era suenter sia sortida dil Cussegl pign ha el demussau interess e simpatia per nos fatgs ed era adina promts per buns cussegls.

Erwin Poeschel (1884—1965). Ils 21 da fenadur 1965 ha cun dr. h. c. Erwin Poeschel in grond amitg dil Grischun e scrutatur da siu art e da sia cultura bandunau quest mund. Era nus Romontschs savein bien grau per l' immensa lavur prestada dil renomau defunct sco scrutatur e descriptur da nos monuments d' art e dalla historia d' ina da nossas enconuschentas schlattineas, dils de Castelberg da Mustér.

Giatgen Uffer (1883—1965). Ella biala vegliadetgna da passa 81 onns ei morts ils 3 da fenadur 1965 a Muralto Giatgen Uffer, in zun activ e premurau Romontsch. Sco poet, novellist, autur da giugs radiofonics e da biars artechels ha igl anteriur scolast a Cunter e Tinizong mess ses duns e savida el survetsch da nossa viarva. Suenter biars onns da dimora egl jester rauassan sias restonzas terrestras ussa el santeri da siu vitg patern Savognin.

Commemoraziuns

L' academia romontscha dils students claustrals sut l' egida da Rev. P. Vigeli Berther ha organisau pils 27 da matg 1965 ina digna festivitat commemorativa pil 100avel di da naschientscha dil grond amitg dil pievel e preziau scribent P. Maurus Carnot O.S.B. In numerus ed attent publicum ha dau suatienscha all' invitaziun ed honorau cun musica, plaids e poesias il nunemblideivel predicator e scribent popular. Gion Arthur Manetsch ha en siu discours festiv dau in profilau maletg dalla veta ed ovra da P. Maurus, dil

fin poet dalla mumma. L' uniun dramatica da Mustér sut la reschia da scol. sec. Augustin Manetsch ha representau in maletg ord il drama «La Ligia Grischa» dil honorau che ha anflau engrazieivla accoglientscha. Sco finiziun ha Mgr. Avat dr. Victor Schönbächler purschiu en viarva romontscha a tuts collaboraturs in cordial engraziament.

Gliendisdis-Tschuncheismas 1965 ei la Val Müstair seregordada en engrazieivladad digl anniversari da 100 onns dalla mort da siu grond fegl P. Theodosi Florentini, fundatur dils instituts dallas soras da Menzingen ed Ingenbohl, dil spital dalla Crusch a Cuera e dil collegi da Sviz. Era la pleiv catolica da Cuera ha memorau dignamein il centenari dalla mort da siu venerabel benefactur. Per la fiasta digl emprem d' uost ei plinavon cumparida ina marca Pro Patria en honur da quei um che ha luvrau plein anim e fiug sil camp carativ e social. Igl ei l'emprema gada ch' in Romontsch figurescha sin ina marca postala svizra.

Igl 1 da zercladur 1965 ei staus in di da fiasta speciala per il Lyceum Alpinum a Zuoz. Dir. dr. Adolf Nadig, sia dunna Anna Maria e scolast Peter Geiser ein vegni honorai per lur fritgeivla activitad da 20 onns en quella scola media muntagnarda. Tut specialmein ein ins seregordaus da prof. dr. Anton Velleman ch' ei buca mo staus igl emprem directur (1904—1917) da quella meriteivla instituziun, mobein era in decidiu e fideivel amitg dil romontsch. En siu plaid festiv ha dr. Pierin Ratti, il parsura dalla LR, dilucidau la rola distinguida ch' il honorau ha giugau per la tgira da nies lungatg cun sia voluminusa «Grammatica teoretica, pratica ed istorica della lingua ladina d' Engiadin' Ota» cumparida en dus toms e cun siu «Dicziunari scurznieu da la lingua ladina cun traducziun tudais-cha, francesa ed inglaisa». Surtut ha igl oratur festiv denton sutlignau ils merets da quei um, ch' era buca d' origin romontsch e svizzer, pil manteniment dil romontsch en Giadina aulta el mument ch' il nunspitgau svilup dil traffic e dalla hotellaria tschurventava empau ils Romontschs laschond piarder la stema per las valurs da lur atgna cultura. A quella occasiun ei veginida scuvretga ina tabla commemorativa da Giuliano Pedretti en honur da prof. Velleman. Plinavon ha il cussegl d' administraziun dil Lyceum Alpinum decidiu da crear ina fundaziun e da metter a disposiziun ils mieds da quella per la perscrutaziun e promozion da nies lungatg.

Nos giubilars

Ils 19 d' uost 1965 ha Peter Janka, Vuorz, saviu festivar en buna sanadad la fiasta da natalezi da 80 onns. Igl anterius redactur dalla Casa Paterna, president dalla Renania ed actual parsura d' honur da quella ha mantenu ina admirabla vivacitad e persequitescha aunc oz cun interess ils eveniments en tiara romontscha ed el mund.

In giubileum da tut atgna tempra che nus havein bien motiv d' aunc allegar en quest liug ha dunschala Domenica Messmer, l' uerbla redactura dil Fögl Ladin, astgau festivar passond cun l' entschatta dils 1966 en siu 21avel onn da survetsch. Tgi ch' ei empau cudischaus cun las relaziuns po comprehendre tgei summa da lavur che la giubilara ha prestau sin quei impurtont post, abstrahau da tut sias outras prestaziuns sil camp cultural.

Dus fervents e perseveronts promoturs da lungatg e cultura romontscha, il parsura d' honur dalla LR dr. h. c. Stefan Loringett e siu commember d' honur prof. dr. Rudolf Olaf Tönjachen han giu fiasta da Chalandamarz 1966. Ferton che dr. h. c. Loringett ha cumpleniu siu 75avel anniversari, ei prof. dr. Tönjachen passaus sur la sava dils 70. Omisdus astgan mirar anavos sin ina mesira tgembleda da lavur e quitau pil romontsch. Duront decennis ein els stai alla testa dalla LR ch' engrazia ad els era en quest liug per tuts buns survetschs prestai ad ella.

A tuts giubilars giavischein nus aunc biars onns da buna sanadad e forza corporala e spirtala.

Quen e bilanza 1965

A. Quen general

EXPENSAS

Expensas per organs e persunal

Cussegl	470.40
Suprastonza	822.60
President	2 400.—
Nuder	600.—
Cumissiuns	70.—
Pagas al secretariat	41 861.60
Paga per schubergiar	474.—
Supplements da carischia	2 672.—
Suppl. da famiglia ed affons	1 800.—
Suppl. d' experienza	2 587.50
SVS/SI	5 098.20
Segirada d' accidents	292.95
Prestaziun agl anterius parsura	2 400.—
Contr. alla segirada da spargn	650.—
Contr. alla segirada da pensiun	1 521.20
	63 720.45

Cuosts da biro

Cuosts da viadi e representaziuns	2 274.20
Material da biro	1 467.15
Francatura e vitgira	1 519.30
Telefon	1 126.25
Cuosts da banca e schec postal (Tscheins passivs)	410.75
Tscheins per biros	4 523.75
Scauldament da biros	634.73
Glisch e forza electrica biros	414.95
Material per schubergiar	331.—
Reparaturas e mant. curtgin, installaziuns	351.05
	13 053.13

Divers cuosts

Biblioteca ed archiv	699.75
Abonnements per gassetas e periodicas	617.50
Inserats	904.10
Propaganda generala, rapport annual, scartiras d' orientazion	2 381.80
Lavurs tras tiarzas persunas	223.—
Segirada da fiug	183.80
	5 009.95

Subsidis regulars

Società Retorumantscha	3 700.—
Romania	5 000.—
Uniun dals Grischs	3 700.—
Renania	3 700.—
Uniung Rumantscha Surmeir	3 700.—
Uniun da Scripturs Rumantschs	1 000.—
Cumünanza Radio Rumantsch	300.—
	21 100.—

Subsidis supplementars

Società Retorumantscha	2 000.—
Romania	9 600.—
Uniun dals Grischs	6 480.—
Renania	2 160.—
Uniung Rumantscha Surmeir	2 880.—
	23 120.—

Per survetsch da referats

3 010.—

Per la fatscha da nos vitgs

3 480.—

Per periodicas d'affons

2 175.—

Divers subsidis

URS per «Mossaveia da pleds novs»	500.—
USR per studis	870.—
USR per cumissiun litterara	500.—
USR per ovras litt. novas	1 600.—
A particulars	3 080.—
Per ediziuns litt. e music.	2 300.—
	8 850.—

Scolettes

Pagas allas mussadras	57 060.80
Paga alla instructura	5 449.—
Paga schubergiar scoletta Cuera	1 050.—
Segirada d' accidents (diversa)	353.40
Provediment p. instr. e mussadras	1 185.60
Cuosts da viadi per survigilonza	853.65
Cuosts per cuors mussadras (1965 ord res. 3 550.50)	
Ediziun «Scoletta» (1965 ord res. 250.—)	10.—
Cumpra da material e mobilias	1 094.90
Tscheins per scoletta Cuera	2 560.—
Scauldament per scoletta Cuera	472.16
Glisch e forza electrica scoletta Cuera	252.90
Material per schubergiar scoletta Cuera	61.—
Subsidi a scolettes	15 000.—
	85 403.41

Cuosts specials per mantener il lungatg

Pil teater	1 760.90
(1965 ord res. 4 000.—)	
Per cuors da lungatg	5 830.80
Mieds didactics rom. per scolas	
fundamentalas tudestgas	200.—
«Il Giuven Grischun»	2 675.70
Cuors en scola	5 939.55
Lectura Sutselva ed il Plaun	725.65
(1965 ord res. 800.—)	
La Punt	1 200.—
	<hr/>
	18 332.60

Amortisaziuns

Maschinas da biro	278.50
Mobilias da biro	192.05
	<hr/>
	470.55
	<hr/>
	247 725.09

E NTRADAS

Subsidis e contribuziuns

Subsidi regular dalla Confederaziun	100 000.—
Subsidi supplementar dalla Conf.	10 000.—
Subsidi dil Cantun	80 000.—
Contribuziun dallas vischnauncas	2 080.30
Contribuziun da fauturs	10.—
	<hr/>
	192 090.30

Entradas ord investiziuns

Tscheins	3 143.70
Tscheins ord fonds	903.10
	<hr/>
	4 046.80

Entradas diversas

Legat Anton Cadonau	800.—
Fundaziun Casa Rom. p. scoletta Cuera	1 000.—
Renania	200.—
Uniun da puras Flem-Vitg	250.—
Contribuziuns publicas per scolettes	27 732.45
Marcau da Cuera	5 000.—
Marcau da Turitg	2 000.—
Taxas dils scolarets	6 434.70
Cuors da lungatg	2 475.—
«Il Giuven Grischun»	1 381.60
Marcau da Cuera p. instr. romontscha	2 000.—
Ex Libris, Turitg	300.—
	<hr/>
	49 573.75
	<hr/>
	245 710.85

Cuosts

Entradas

Deficit

247 725.09

245 710.85

2 014.24

B. Quen per las ediziuns

EXPENSAS

Cuosts per ediziuns

Vocabulari da Surmeir	5 130.95
Pledari da Sutselva	1 307.90
Cudischets OSL e LR (LR ord res. 65: 3 000.—)	4 130.70
Ovras Peider Lansel	431.20
Sper l' En (LR ord res 65: 3 000.—)	1 944.70
Bien di, bien onn, 3. ediziun	9 021.40
Uorsin, surm./sutsilv., reediziun	1 462.50
Zocla, Zila, Zepla, surs.-ladin	18 720.10
Diversa	5 365.65
	<hr/>
	47 515.10

Sminuziun da valeta

Sminuziun da valeta dils cudischs	13 471.50
Augment dils debiturs	3 563.01
	<hr/>
	9 908.49
	<hr/>
	57 423.59

ENTRADAS

Contribuziuns

Cantun per Zocla, Zila, Zepla	2 000.—
Pro Helvetia per Zocla, Zila, Zepla	5 000.—
Pro Helvetia per «Sper l' En»	2 000.—
Pro Helvetia per «Bien di, bien onn»	5 000.—
LR per canzuns «Sper l' En»	1 000.—
	<hr/>
	15 000.—

Vendita

Vocabulari rom. surs.-tud.	1 304.95
Dicziunari ladin-tud.	1 566.80
Vocabulari tud.-rom. surs.	1 198.30
Dicziunari tud.-rum. ladin	1 339.20
Uorsin	1 597.25
Brunies, Plauntas e bes-chas	247.70
La Naivera / La cufla gronda	1 325.10
OSL e LR, cudischets	676.01
Canzunettas e versets, sur./ladin	170.35
T. Dolf, Canzuns per chor mischedau	568.95
Pieder Spelau	65.15
Laudinella	739.70
Guardia Grischuna	1 035.85
Nay, Bien di, bien onn	1 516.40

Canzuns sin fegls	710.45
Zocla, Zila, Zepla	2 877.65
Nossas Praulas	203.60
Flurina	1 043.10
Musa Rumantscha / Musa Romontscha	191.05
Bibliografia I e II	130.65
Arquint, Vierv ladin	5 538.39
Cantieni, Sper l' En	636.65
Diversa	5 914.62
	<u>30 597.87</u>
	<u>45 597.87</u>
Cuosts	57 423.59
Entradas	<u>45 597.87</u>
Deficit	<u>11 825.72</u>

Bilanza

ACTIVAS

Cassa	282.75	
Schec postal LR	7 215.70	
Schec postal La Punt	606.03	
Quen current banca cantunala	2 257.20	
Carnet da spargn nr. 381755	1 909.65	
Carnet da spargn nr. 381756	1 372.60	
Debiturs dallas ediziuns	6 696.88	
Debiturs divers	4 395.30	
Cudischs avon maun	78 736.65	
Participaziun Radio Turitg	200.—	103 672.76
Maschinas da biro	2 208.60	
Mobilias da biro	1 728.70	
Mobilias en scoletta	1.—	
Biblioteca LR e Caviezel	1.—	3 939.30
Deficit 1964	53 513.13	
Deficit 1965 total	13 839.96	67 353.09
Transp. deficit La Punt		1 007.20

Casa Romontscha

Legat Florentina Töndury	5 000.—	
Legat dr. Felix Calonder	15 000.—	20 000.—

Banca cantunala

Legat Anton Cadonau	10 000.—	
Legat Eduard Bezzola	5 000.—	
Legat Georges W. Lambergier	10 000.—	
Legat Gian Saratz	2 500.—	
Legat dr. Pieder Tuor	2 000.—	
Legat per scribents malsauns	616.75	30 116.75
Conto dep. 27121 H	20 000.—	
Conto dep. 27121 J	40 000.—	60 000.—
		286 089.10

PASSIVAS

Crediturs divers	21 593.60
Cassa da spargn pers. LR	7 086.65
Passivas transitoricas	3 000.—
	<hr/>
Emprest Fundaziun Augustin	3 000.—
Emprest Fond naziunal	58 040.—
	<hr/>
	31 680.25
	61 040.—

Reservas per intents specials

Per ediziuns linguistica	42 000.—
Pil teater	16 900.—
Per ediziuns commemorativas	13 000.—
Publicaziuns per affons	12 000.—
Per ovras litt. novas	2 400.—
Per ovras musicalas	10 000.—
Cumissiun da cant	1 500.—
USR a disp. per teater	5 200.—
USR a disp. per studis	1 740.—
Per cuors per las mussadras	21 449.50
Per las scolettes	4 500.—
Dun da Nadal Romania	435.—
Fatscha d. n. vitgs / Surv. d. ref.	8 327.60
Cud. da scola, Suts. / Plaun	2 200.—
Lectura Sutselva / Plaun	1 600.—
	<hr/>
	143 252.10

Casa Romontscha

Legat Florentina Töndury	5 000.—
Legat dr. Felix Calonder	15 000.—
	<hr/>
	20 000.—

Banca cantunala

Legat Anton Cadonau	10 000.—
Legat Eduard Bezzola	5 000.—
Legat Georges W. Lambergier	10 000.—
Legat Gian Saratz	2 500.—
Legat dr. Pieder Tuor	2 000.—
Legat per scribents malsauns	616.75
	<hr/>
	30 116.75
	<hr/>
	286 089.10

**Contribuziun annuala da 5 raps per olma
dallas vischnauncas romontschas dapi 1920**

Per igl onn 1965 han las suandontas vischnauncas pagau questa contribuziun:

Mustér	30.—	Uors-Peiden	10.—	Tinizong	50.—
Sumvitg	20.—	Duvin	20.—	Mulegns	10.—
Trun	50.—	Trin	40.—	Sur	10.—
Schlans	7.50	Domat	100.—	San Murezzan	200.—
Breil	63.60	Bonaduz	50.—	Schlarigna	30.—
Vuorz	20.—	Razén	40.—	Puntraschigna	40.—
Andiast	15.—	Preaz	30.—	Samedan	50.--
Rueun	25.—	Sched	6.80	Bever	10.—
Ruschein	20.—	Tumegl	20.—	Madulain	5.—
Schnaus	10.—	Pasqual	20.—	Zuoz	50.05
Schluein	20.—	Almens	20.—	S-chanf	20.—
Sagogn	22.—	Scharans	25.—	Zernez	60.—
Falera	20.—	Calantgil	20.—	Susch	10.80
Flond	10.—	Andeer	50.—	Lavin	9.80
Luven	10.—	Ziràn	35.—	Ardez	24.—
Pitasch	10.—	Lon	3.20	Ftan	10.—
Riein	10.—	Vaz	75 —	Scuol	20.—
Sevgein	10.—	Alvaschein	10.—	Tarasp	20.—
Glion	25.—	Mon	10.—	Sent	40.—
Morissen	15.—	Brinzeuls	5.60	Ramosch	30.—
Cumbel	20.—	Surava	50.—	Tschlin	7.—
Vella	20.—	Alvagni	20.—	Müstair	20.—
Degen	10.—	Bravuogn	50.—	Sta. Maria	20.—
Vignogn	15.—	Salouf	20.—	Valchava	10.—
Lumbrein	5.—	Riom	10.—	Fuldera	5.—
Surcasti	10.—	Parsonz	5.—	Lü	5.—
Tersnaus	7.05	Savognin	31.65		

Il quen 1965

A. Quen general

Cun cuosts da frs. 247 725.09 ed entradas da frs. 245 710.85 resulta in deficit da frs. 2 014.24, ferton ch' il preventiv quintava cun frs. 252 440.— expensas e frs. 246 450.— entradas ed in deficit da frs. 5 990.—.

Tiels cuosts eis ei da constatar in considerabel augment dallas expensas pil persunal che resulta surtut dalla adattaziun allas pagas dil Cantun. Sche la LR vul ademplir sias vastas incumbensas, dat ei era per ella buc otras vias che da salarisar ses paucs funczionariois tenor las relaziuns dil temps. Era lu eis ei buca lev da survegnir forzas da laver ch' ein promtas da s' ocupar dils bein bials, beinsavens denton era detg spinus pensums che sepresentan. Pli bassas expensas muossan da l' autra vart, malgrad igl augment dils tscheins, las posiziuns «cuosts da biro» e «divers cuosts», in mussament ch' ei vegn spargnau nua ch' igl ei pusseivel. Ils imports dallas posiziuns «survetsch da referats e fatscha da nos vitgs» che las societads affiliadas e la LR han buca impundiu igl onn current vegnan tenor conclus dil cussegli mess en ina reserva generala dalla quala il cussegli dispona da cass tier cass. Meins expensas da passa 8 000 francs ein plinavon da constatar tier las scolettes. Quella differenza deriva surtut dil fatg che certas scolettes han muort munconza da mussadra saviu entscheiver pli tard ch' igl ordinari e che las Ovras da Domat han aunc buca prestau lur usitada contribuziun da frs. 3 000.—, aschia che quei import transitori maunca ton tier las entradas sco tier las expensas. Ultra da quei ei ina part dallas prestaziuns dalla LR pil provediment per las mussadras vegnida restituida en connex cun differentas sortidas ord il survetsch dalla LR. Las prestaziuns persunalas dallas mussadras han quellas che han demissiunau retschiert anavos cumpleinamein. Ina reducziun dils cuosts — e corrispondentamein era dallas entradas — resulta era dil diember pli pign dils cuors da lungatg e dil fatg ch' ins ha saviu desister digl entruidament pils scolasts da lungatg suenter ch' ils biars da quels han gia pulitas experienzas. Finalmein ein era las expensas per cuors romontschs en scola (Prez, Cuera e preparaziun dils scolasts sutsilvans) sesminuidas, essend che la LR ha buca pli giu da pagar l' instrucziun en scola a Tumegl e Veulden. In niev post tier las expensas e las entradas ei la nova periodica interromontscha «Il Giuven Grischun» che duess suenter in cert temps d' introducziun purtar sesezza.

Las entradas restan, abstrahau dallas differenzas gia allegadas, praticamein las medemas. Cun plascher savein nus remarcar, che las prestaziuns dallas vischnauncas per scolettes (senza quellas da Cuera e Turitg) ein aunc ina gada s' augmentadas e ch' ellas han contonschiu la summa da frs. 27 732.45 viers frs. 18 058.— avon tschun onns. La LR ei en vesta dalla continuada carschen dalla carischia e dils subsidis regulars fixs fetg dependenta da quei agid. Engraziament auda era al marcau da Cuera per sia nova contribuziun da frs. 2 000.— per l' instrucziun romontscha a Cuera ed alla casa editura Ex Libris per sia contribuziun da fautur da frs. 300.—.

B. Quen d'ediziuns

Quei quen muossa pli grondas differenzas viers il preventiv. Ils cuosts figureschan cun frs. 57 423.59 (budget frs. 32 100.—) e las entradas cun frs. 45 597.87 (budget frs. 30 500.—) ed il deficit consequentamein cun frs. 11 825.72 (budget frs. 1 600.—).

Il svari principal denter quen e budget tier las expensas e per buna part era tier las entradas resulta sper la sminuziun dalla valeta dils cudischs alla quala nus revegnin sut C. surtut dalla ediziun dil niev cudisch d'Alois Carigiet «Zocla, Zila, Zepla» ch' ei buca stada previda el budget, denton annunziada alla davosa radunanza da delegai. In massiv augment dils cuosts ei da constatar tiels cudischets OSL. Ton pli astgan ins spitgar, ch' ei vegni era fatg bien diever da quella lectura. Da l' autra vart ein las expensas pils vocabularis dil Grischun central stadas pli bassas ord motiv ch' ils redacturs han buca saviu sededicar aunc pli intensivamein a quella gronda incumbensa.

Las entradas secumponan per ina tiarza da contribuziuns e per duas tiarzas dalla vendita. Frs. 12 000.— ni $\frac{4}{5}$ dallas contribuziuns derivan dalla Pro Helvetia. Senza quei prezius agid fussen las novas ediziuns strusch stadas realisablas. Cun engraziament notificein nus plinavon la contribuziun dil Cantun al cudisch d'Alois Carigiet da frs. 2 000.—. Fetg legreivels ei igl esit dalla vendita che surpassa (senza risguardar igl augment dils debiturs dallas ediziuns) cun frs. 30 597.87 il preventiv per quasi frs. 10 600.—.

C. Consideraziuns finalas

Igl esit total dils dus quens ei in deficit da frs. 13 839.96 viers in surpli dils cuosts budgetau da frs. 7 590.—. Senza l' ediziun dalla «Zocla, Zila, Zepla» e la gronda reducziun dalla valeta dils cudischs fuss ei — bein capiu cun ina reducziun dallas reservas da ca.

frs. 13 300.— — stau pusseivel da presentar in resultat positiv. Nus essan denton dall' opinin che ton la numnada ediziu sco la reducziun dalla valeta da bilanza dils cudaschis seigien disposiziuns bein motivadas.

La valeta dils cudaschis tenor inventari contonscha sils 31-12-65 la summa da frs. 273 897.70 viers frs. 247 577.05 sils 31-12-64. Sch' ella figurescha denton ella bilanza cun in import da mo frs. 78 736.65 viers frs. 92 208.15, s' exprima en quei fatg la voluntad dalla suprastanza ed administraziun da buca sfurzar in resultat favoreivel dil quen cun posts buca liquids, pertgei cun cudaschis savein nus buca rispunder a nossas obligaziuns finanzialas currentas.

In fatg che resulta eclatantamein da nossa bilanza ei la munconza da mieds liquids. Quella selai buca eliminar cun taxar memia ault la valeta dils cudaschis. Quei ton pli che la discrepanza denter las entradas regularas quasi constantas dil quen administrativ ed ils cuosts carschents en consequenza dalla carischia e plinavon las grondas expensas per ediziuns dils proxims onns vegnesssen en cuort a disfar ina tala illusiu. Nus stuein bein spargnar, mo buca zuppentar la munconza da mieds a disposiziun. Mo ina tala gestiun realistica ei alla liunga el cass da satisfar a nos basegns e lai contonscher nossa mira.

Il parsura: dr. Pierin Ratti

Rapport approbaus dalla suprastanza ils 24 da mars 1966.

Rapport da la cumischiun da gestiun da la Lia Rumantscha per l'an 1965

Confuorm al art. 10 da 'ls tschantamaints da la Lia Rumantscha ho la cumischiun da gestiun piglio invista da 'l rapport da la controlla da finanzas. Pü inavaunt ho ella repasso ils protocols da la suprastanza scu eir quels da 'l cussagl da la Lia. Ultra da que essans nus gnieus orientos tres il parsura, signur dr. P. Rati ed il secretari, signur dr. G. G. Casaulta, sur da dumandas generelas e d' organisaziun.

Nossa cumischiun constatescha il seguaint:

1. Al mumaint da la revisiun (4. 4. 66) eiran avaunt maun tuots ils redaquints da las societeds afiliadas cun exepziun dal quint da la Romania.
 2. Ils subsidis a las societeds reguinelas sun gnieus distribuieus suainter la clef publicheda il messagi per la votaziun cantunela areguard la contribuziun annuela a la Lia Rumantscha.
 3. Las dietas als commembers da la suprastanza e dal cussagl scu eir las salarisaziuns dal persunel dal secretariat sun gni-das effetuedas suainter ils rel. regulativs e contrats.

Dallas constataziuns dal rapport dalla controlla chantunela ans permettains da relever il seguaint:

1. Que vain constato ch' ün inventari dals cudeschs in vendita
ais avaunt maun e cha la valütaziun da tels ais fich precauta.
Las valuors d' inventari varieschan traunter 5—50 % dal
predsch da vendita.	
2. Il quint generel serra cun ün defizit da
quel per las ediziuns muossa ün tel da	frs. 2 014.24
usche cha l' an 1965 demuossa ün s-chevd da
cumprais il saldo vegl da	frs. 11 825.72
munta il defizit totel sün	frs. 13 839.96
	frs. 53 513.13
	frs. 67 353.09
3. Resümmand vain constato cha la contabilited da la Lia Ruman-
tscha as rechatta in bun uorden.	

Sün fundamaint dal rapport da la controlla chantunela da finanzas e da nossas constataziuns proponins nus ad üna undraivla radunanza generela d' apruver il quint da gestiun scu eir il quint dalla vendita da cudeschs e la bilanza da la Lia Rumantscha per l' an 1965 e da der dis-charg als organs responsabels, als ingraz-chand per lur exacta e conscientzchusa lavour.

Cuoria, ils 4 avrigl 1966

La cumischiun da gestiun:

P. Signorell

R. Capaul

M. Quinter

